

Miljøhandlingsplan 2021/2022

Bærum kommunes kommunale barnehager

Berger, Dønski, Eikelia, Emma Hjorth, Forneburingen, Glitre, Gommerud, Grini, Grav, Gullhaug, Fururabben, Haslum, Helset, Hosle, Hundsund, Høvik, Jarenga, Jongskollen, Kolsås, Lillehagen, Lommedalen, Lønnås, Nadderudskogen, Nansenparken, Plahtejordet, Skogveien, Sleiverud, Stabekk, Storøya, Ståvi, Toppenhaug, Valler, Østerås, Ås og Åsterud.

Periodens tema

Natur og biologisk mangfold

Beskrivelse/tidligere miljøprosjekter

Bærum kommune tar klimasatsingen på alvor og arbeider i mange ledd med å gjøre Bærum til en klimaklok kommune. Klimaklok er et flerårig utviklingsprogram som skal bidra til «det grønne skiftet» i Bærum. Alle deler av bærumssamfunnet – innbyggere, næringsliv, organisasjoner, folkevalgte og kommunens virksomhet – skal mobiliseres i arbeidet for å nå de internasjonale og nasjonale klimamålene. De kommunale barnehagenes bidrag til dette innebærer blant annet å arbeide slik med miljøet at de er sertifisert med Grønt flagg.

Høsten 2017 var våre kommunale barnehager i gang med sitt miljøarbeid ved Grønt flagg. Som et resultat av dette ble samtlige kommunale barnehager sertifiserte juni 2018.

Vi har tidligere hatt fokus på følgende tema:

2017-2018: Avfall, kildesortering og gjenvinning

2018-2019 Avfall, kildesortering, gjenvinning, forbruk og avfall

2019/2020: Sunt og bærekraftig kosthold og fysisk aktivitet

2020/2021: Natur og biologisk mangfold

2020/2021 har vært et spesielt år for barnehagene. Covid-19 har også preget arbeidet med Grønt flagg. Det er derfor et stort ønske fra samtlige barnehager om å kunne fortsette arbeidet med Natur og biologisk mangfold også neste barnehageår.

Vi har en felles miljøplattform for våre barnehager. Dette innebærer at de kommunale barnehagene arbeider med de samme miljøtemaene og mot de samme målene. Vi har også valgt ut 5 grunnleggende «miljøkompetanser», målet er at barna i barnehagene skal ha automatisert disse handlingene før de begynner på skolen.

Vi ønsker at våre barnehagebarn skal ha følgende grunnleggende miljøkompetanser når de begynner på skolen:

- Vi passer på naturen rundt oss. Vi rydder både vårt eget rot og andres – som ikke hører hjemme i naturen
- Vi tar vare på dyr og planter
- Vi kildesorterer mat, plast, papir, glass og metall
- Vi skrur av vannkranen når vi ikke bruker vannet
- Vi er bevisste på riktig bruk av alle typer papir

Videre planer

Barnehagen har en viktig oppgave i å fremme verdier, holdninger og praksis for et mer bærekraftig samfunn. Barnehagens styringsdokumenter er tydelige på at barnehagen skal arbeide miljørettet. I Rammeplan for barnehager (s. 10, 2017) står det følgende: «Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Bærekraftig utvikling omfatter natur, økonomi og sosiale forhold og er en forutsetning for å ta vare på livet på jorden slik vi kjenner det.»

Arbeidet med Natur og biologisk mangfold vil bli knyttet opp mot FNs bærekrafts mål nr. 15.

«Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning, bekjempe ørkenspredning, stanse og reversere landforringelse samt stanse tap av artsmangfold».

For å ivareta naturen og det biologiske mangfoldet har barnehagen en viktig oppgave i å gi barna gode opplevelser og erfaringer i naturen. Gode naturopplevelser vil kunne bidra til at barna blir glade i naturen og øker barnas forståelse for naturens egenart og barnas vilje til å verne om naturressursene. Videre vil hver barnehage lage en blomstereng, her vil de f.eks. kunne studere og kartlegge ulike insekter. Barnehagene som ønsker å jobbe videre med ansvarsarter gjør det.

I 2018 fikk Bærum kommune følgende brev fra Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Miljøvernavdelingen

Kjære Bærum kommune, ved ordfører og rådmann

Dere har verdier ingen kan erstatte

Hvordan dere forvalter arealene i kommunen, er avgjørende for hvilket naturmangfold vi overrekker våre etterkommere. Flere arter kan forsvinne fra norsk natur, og noen av disse har dere et spesielt ansvar for å ta vare på. Vi kaller dem deres ansvarsarter.

Bærum kommune er en av kommunene i Akershus med flest ansvarsarter, her er et lite utvalg

- Aksveronika
- Trollbærmåler
- Blærestarr
- Kjempestarr
- Kløversilkebie
- Ulljordstjerne
- Smaltimotei
- Lærball
- Grønn engmott

Hva er en ansvarsart?

En ansvarsart er en art hvor kommunen har en viktig andel av den norske forekomsten. Kommunen har derfor et særlig ansvar for å ta vare på arten gjennom god forvaltning. At den overlever i deres kommune, er spesielt viktig for at den skal kunne overleve i Norge. I Oslo og Akershus har vi funnet frem til hele 203 truede arter som vi har et spesielt ansvar for. Dette er beskrevet grundig i vedlagte BioFokus rapport: Truede ansvarsarter i Oslo og Akershus, 2016.

Organisering av prosjektet

Det er etablert et kommunalt miljøråd som består av:

- Erik Fjørland, kommunalsjef Oppvekst barnehage
- Karin Lexell, styrer/tjenesteleder Valler barnehage
- Toril Mørk, styrer/tjenesteleder Skogveien barnehage
- Monica Andersen, seksjonsleder Oppvekst barnehage

Lokale miljøråd i hver enkelt barnehage som består av:

- Styrer/tjenesteleder
- Representanter fra personalet
- Foresatte, representantene i Samarbeidsutvalget

Mål og delmål

Hovedmål

- Barna gjør erfaringer med å gi omsorg og ta vare på omgivelsene og naturen
- Barnehagen bidrar til at barna på sikt får en forståelse for at dagens handlinger har konsekvenser for fremtiden.

Delmål:

- Barnehagen legger til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring
- Barna har gode opplevelser med friluftsliv året rundt
- Barna får kunnskap om dyr og dyreliv
- Barna får økt kunnskap hvorfor det er viktig å ivareta f.eks. ansvarsarter

Samarbeidspartnere

Foreldrene er naturlige samarbeidspartnere for oss i dette arbeidet.

Aktivitetsplan – Bærum kommunale barnehager 2021/2022

Navn på barnehage:

I tillegg til aktivitetene under har samtlige barnehager mange turer i skogen året rundt, der gode erfaringer med natur friluftsliv er sentralt.

Aktivitet	Beskrivelse	Start	Ferdig	Deltakere	Ansvarlig	Evaluering av aktivitet:
1.	Utarbeide søknad om re-sertifisering Miljøhandlingsplan	15.05.2021	30.06.2021	Kommunalt miljøråd	Erik Førland	
2.	Informasjon til ledere om årets tema og mål for dette Miljøhandlingsplanen sendes til samtlige tjenesteledere og avdelingsledere innen utgangen av uke 25. Årets tema er også sak på ledermøte (BLF) i august.	21.06.2021	01.09.2021	Samtlige tjenesteledere og avdelingsledere	Monica Andersen	
3.	Opprette et lokalt miljøråd	01.08.2021	15.09.2021	Representanter fra barnehagene og foreldre	Styrer	Deltakere i lokalt miljøråd 2021/2022:
4.	Informasjon om Grønt Flagg og miljøhandlingsplan til barna/foresatte/ansatte Miljøarbeidet er beskrevet i årsplanen til den enkelte barnehage.	01.08.2021	15.09.2021	Samtlige barn/foresatte/ansatte	Styrer	Beskriv kort hvordan det er informert:

5.	<p>Involvering av foreldre Europeisk mobilitetsuke (16-22 september) Refleksjon sammen med barnehagens samarbeidsutvalg: <i>Finnes det mulige tiltak som kan igangsettes for at flere barn i barnehagen har en «aktiv barnehagevei»?</i></p>	01.09.2021	31.12.2021	Barnehagens samarbeidsutvalg		Beskriv mulige tiltak:
6.	<p>Miljøgjennomgang (liten) Natur, skog og biologisk mangfold Denne gjennomgangen danner blant annet utgangspunkt for barnehagens valg at aktiviteter under temauken høsten 2021.</p>	30.08.2021	30.09.2021	Barn og ansatte	Lokalt miljøråd	Beskriv aktivitetene:
7.	<p>Temauke høsten 2021 Natur og biologisk mangfold Barnehagene velger selv om de ønsker å fortsette fokus på ansvarsarter eller om de ønsker å velge seg en eller flere andre arter som de «følger» og lærer mer om. Valg av aktiviteter beskrives i rapporten.</p> <p>Barnehagene lager en blomstereng. Blomsterenger er levende natur og kulturskatter, som er nyttige for blant annet insekter. De bidrar også til et bedre biologisk mangfold i nærmiljøet. Hvilke insekter finnes i barnehagens blomstereng?</p>	1 uke i perioden: 30.08.2021	1 uke i perioden: 19.11.2021	Samtlige barn	Lokalt miljøråd	Hvilke aktiviteter er gjennomført:

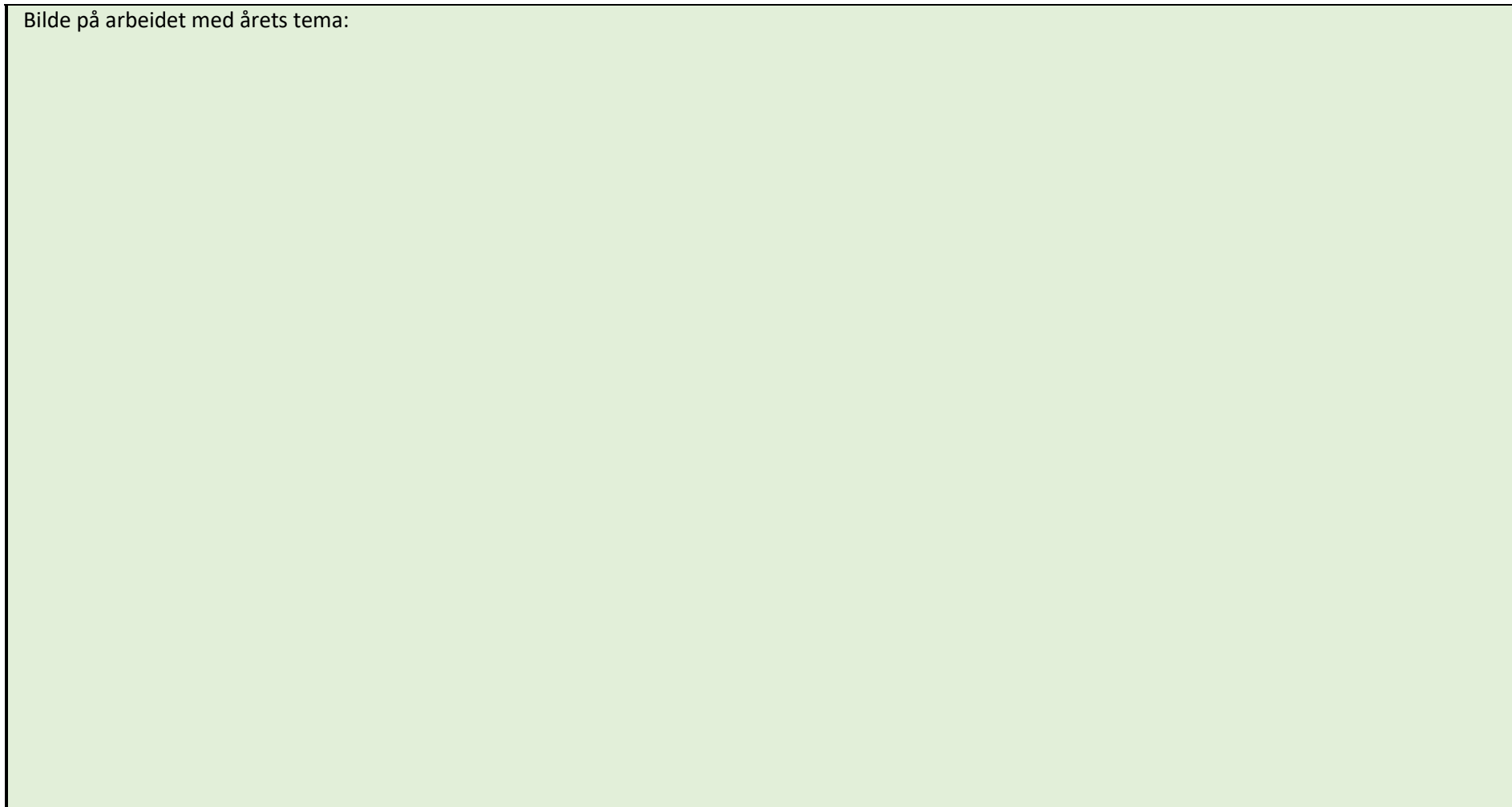
8.	Utarbeide nye miljøregler sammen med barna med utgangspunkt i årets tema Natur og biologisk mangfold	30.08.2021	19.11.2021	Barn og ansatte	Styrer	Årets miljøregler:
9.	Vurdering av arbeidet med grønt flagg i den enkelte barnehage	01.12.2021	31.01.2021	Lokalt miljøråd	Styrer	Kort vurdering:
10.	Statusoppdatering arbeid med Grønt flagg BLF-møte	Januar 2022	Januar 2022	Samtlige tjenesteledere og avdelingsledere	Monica Andersen	Vurdering av tiltaket:
11.	Temauke våren 2022 Natur og biologisk mangfold Se temauke for høsten 2021.	1 uke i perioden: Uke 3-22	1 uke i perioden: Uke 3-22	Samtlige barn	Lokalt miljøråd	Hvilke aktiviteter er gjennomført:
12.	Miljøgjennomgang (stor) Denne danner grunnlag for valg av neste års tema.	01.04.2022	30.04.2022	Barn og ansatte	Lokalt miljøråd	Beskriv kort mønster/funn:
13.	Feiring av miljøarbeidet (en fin måte å opprettholde interessen og spre positiv informasjon som viser at handling nytter)	01.05.2022	01.06.2022	Barn og ansatte	Lokalt miljøråd	Beskriv kort markeringen eller hva som er planlagt:
14.	Barnehagene sender inn følgende til kommunalt miljøråd: - I fylt Rapport/Miljøhandlingsplan med evaluering, miljøregler og bilde - Vårens miljøgjennomgang (danner utgangspunkt for neste års valg av tema).		15.05.2022	Lokalt miljøråd	Styrer	Hvilke dokumenter er sendt inn:

15.	Møte i kommunalt miljøråd Vurdere arbeidet og velge nytt tema.	Uke 21 2022	Uke 22 2022	Kommunalt miljøråd	Erik Førland	
16.	Utarbeide søknad om sertifisering Utarbeidelse av miljøhandlingsplan for 2022/2023	Uke 21 2022	Uke 27 2022	Kommunalt miljøråd	Erik Førland	

Barnehagens miljøregler til tema Natur og biologisk mangfold:

Kort om mål oppnåelse til årets tema:

Bilde på arbeidet med årets tema:

Godkjent: Erik Førland, kommunalsjef barnehage, Bærum kommune, XX.06.2021

Miljøgjennomgang høsten 2021

Naturen, skog og biologisk mangfold

Er dere varsomme på tur slik at dere ikke forstyrrer dyr i området?	Ja 	Nei
Vet alle i barnehagen (også de voksne) at de ikke skal brette friske greier og ta hensyn til alt som vokser og gror?	Ja 	Nei
Tar dere alltid med søppelet deres hjem fra tur?	Ja 	Nei
Har dere med hansker og/eller poser på tur slik at barna kan plukke med seg søppel langs veien?	Ja 	Nei
Snakker/undersøker dere de ulike trærne og plantene dere ser på tur?	Ja 	Nei
Snakker/undersøker dere de ulike insektene og dyrene dere ser?	Ja 	Nei
Har dere et bestemt tre, dyr eller insekt dere har lært mye om?	Ja 	Nei

Stor miljøgjennomgang gjennomføres våren 2022, se vedlegg.